

³ Bij het begrip ‘diversiteit’ denken we tegenwoordig doorgaans meteen aan etnische diversiteit. Dat is inderdaad een belangrijke factor die maakt dat veel klassen vandaag de dag divers zijn samengesteld. Maar diversiteit is een veel ruimer begrip en dat wordt hierdoor wel eens vergeten: alle klassen zijn samengesteld uit leerlingen met een diverse, eigen achtergrond.

Ronde 6

Griet Loix & Sebastiaan Van Doninck
 Stichting Lezen Vlaanderen
 Contact: grietloix@stichtinglezen.be
info@sebastiaanvandoninck.be

Jeugdboekenweek 2011: geheim!

Jeugdboekenweek

Stichting Lezen zet alles in het werk om kinderen en boeken dichterbij elkaar te brengen en om de belangstelling voor jeugdboeken aan te wakkeren. Dat doen we in de eerste plaats via leesbevorderingsprojecten. Een van die projecten is *Jeugdboekenweek*, het grootste kinderboekenfestival van het land.

De *Jeugdboekenweek* vindt jaarlijks plaats. In 2011 vindt de *Jeugdboekenweek* plaats van 19 maart tot 3 april. Het is een project voor kinderen tussen 4 en 12 jaar. Sinds de eerste editie in 1971 wordt elke *Jeugdboekenweek* opgehangen aan een ander thema. We kiezen steeds voor een breed thema dat veel toegangswegen tot boeken opent en dat een ruime leeftijdsgroep kan aanspreken. De editie van 2011 staat in het teken van ‘geheimen’.

Stichting Lezen laat feest- en beeldmateriaal ontwerpen om de *Jeugdboekenweek* in de kijker te zetten. Jaarlijks krijgt een andere illustrator de opdracht om het thema in beeld te brengen. De illustraties van *Jeugdboekenweek* 2011 zijn van de hand van Sebastiaan Van Doninck.

Stichting Lezen wil met de *Jeugdboekenweek* aandacht voor het plezier van lezen, voorlezen en naar illustraties kijken aan de hand van een kwaliteitsvol aanbod. Daarom bieden we scholen boekenpakketten aan. We voorzien ook inspiratie om met de boeken aan de slag te gaan in de klas. Zo blijven we dromen van gevarieerde klasbibliotheken voor elke school.

Met de boekenpakketten zetten we telkens zes boeken voor zes leeftijdsgroepen in de kijker. Voor wie op zoek is naar nog meer titels, hebben we de keuzelijst met meer boeken over het thema.

Nadat we het officiële startschot van de *Jeugdboekenweek* geven, zet het festival zich op lokaal niveau verder in bibliotheken, scholen, boekhandels, culturele centra en in het gezin. Auteurs en illustratoren doorkruisen tijdens de *Jeugdboekenweek* het hele land om lezingen en workshops te geven. Er worden tentoonstellingen georganiseerd, theatervoorstellingen uitgevoerd rond het thema...

2. Geheim

Elk boek is een geheim. Elke lezer is een ontdekkingsreiziger. In elk boek zit een verhaal verstopt dat wacht op iemand die het open slaat. Maar veel kinderboeken gaan nog verder en vertellen verhalen waarin geheimen een belangrijke rol spelen. Soms vertellen boeken over kleine, fijne geheimen. Dan zijn ze bijvoorbeeld een geheim dagboek met een slot. Of ze vertellen over een geheime club in een geheim clubhuis, waar je alleen binnen mag als je het geheime wachtwoord weet. Soms zijn geheimen in boeken heel spannend, zoals wanneer een onverschrokken ontdekkingsreiziger een lang vergeten schat vindt. Of wanneer Sherlock Holmes een diefstal of een moord of een verdwijning oplost. Of wanneer Harry Potter ontdekt wie zijn echte ouders waren.

Sommige verhalen gaan over gevaarlijke geheimen. In *De brief voor de koning* moet Tiuri zijn opdracht zo onopvallend mogelijk vervullen. Het geheim van Anne Frank en haar familie kostte hen het leven. En andere verhalen zijn heel persoonlijk en gaan over geheimen die zich moeilijk van de daken laten schreeuwen. Niet iedereen moet weten dat je bang bent in het donker. Wie al jaren stiekem, maar wanhopig verliefd is op de buurjongen, lijdt in stilte. Wie niemand durft te vertellen dat zijn moeder te veel drinkt, torst een zware last. Kortom: tijdens *Jeugdboekenweek* 2011 zoeken we de mooiste, spannendste en droevigste geheimen in boeken en verhalen.

3. Boeken in de klas

In opdracht van Stichting Lezen, stellen redactieleden uit het onderwijs zes pakketten van zes boeken samen voor verschillende leeftijdsgroepen. De titels sluiten aan bij het thema ‘geheimen’. Bij de selectie uit het recente aanbod houden ze rekening met verschillende criteria: moeilijkheidsgraad, variatie in fictie, non-fictie en poëzie, verschillende invalshoeken van het thema, dunne én dikke boeken...

Scholen kunnen de boekenpakketten tegen een sterk verminderd tarief aankopen. Een volledig overzicht van de verschillende boekenpakketten vind je in de volgende paragraaf. Op de website van *Jeugdboekenweek* staat de korte inhoud van elk boek.

De bijbehorende lessuggesties geven je tips om een boek bij je leerlingen te introduceren, het creatief te verwerken en nadien te bespreken. Wie nog wat verder wil gaan,

vindt ook extra ideeën om het boek langer onder de aandacht te brengen dan enkel tijdens de *Jeugdboekenweek*. Bij iedere tip wordt ook vermeld welke eindtermen je met de activiteiten realiseert.

Al zijn de suggesties geordend per leeftijdsgroep, toch kan je sommige titels net zo goed voor een andere leeftijd inzetten. Zo zijn een aantal prentenboeken niet alleen bruikbaar voor kleuters en eerste lezers, maar ook voor oudere kinderen – op voorwaarde dat het onderwerp en de vertel- en tekenstijl aansluiten bij de doelgroep.

De lestips van *Jeugdboekenweek* 2011 zijn vanaf 15 december 2010 beschikbaar op www.jeugdboekenweek.be. Een archief met de tips van de afgelopen edities is ook raadpleegbaar op die site.

4. Boekenpakketten *Jeugdboekenweek* 2011

4.1 Voor kleuters

- *Bijna jarig* – Imme Dros & Harrie Geelen (ill.), Querido, 2005.
- *Het circusschip* – Chris Van Dusen, Gottmer, 2008.
- *Mijn oma is een superster* – Carl Norac & Ingrid Godon (ill.), Leopold, 2008.
- *Pas op voor de Gnaskop!* – Shel Silverstein, Mozaïek, 2008.
- *Wat het lieveheersbeestje hoorde* – Julia Donaldson & Lydia Monks (ill.), Gottmer, 2010.
- *Zeg, wie zit er in de heg?* – Milja Praagman, Lannoo, 2009.

4.2 Voor het eerste leerjaar

- *Een boef op school* – Ann Lootens en Tineke Meirink (ill.), Clavis, 2010.
- *Goudlokje en de drie beren* – Lauren Child, Polly Borland (ill.), Gottmer, 2009.
- *Huisbeestenboel* – Loes Riphagen, De Fontein, 2009.
- *Klop klop klaar... ben je daar?* – Riet Wille & Noëlle Smit, Lannoo, 2009.
- *Lekker zelf lezen* – Jacques Vriens & div. ill., Van Holkema & Warendorf, 2008.
- *Meer verhalen van de sprookjesverteller* – Thé Tjong-Khing, Gottmer, 2009.

4.3 Voor het tweede en derde leerjaar

- *De geestige spookschool* – Margaret Mahy, Clavis, 2007.
- *Dummie de mummie en de gouden scarabee* – Tosca Menten & Elly Hees (ill.), Van Goor, 2009.
- *Durf voor drie* – Bart Moeyaert & Rotraut Susanne Berner (ill.), Querido, 2007.
- *Het zakmes* – Sjoerd Kuyper, Leopold, 2009.

- *Meneer Kandinsky was een schilder* – Daan Remmerts de Vries, Leopold, 2010.
- *Super Jan en het griezelkasteel* – Harmen van Straaten, Pimento, 2010.

4.4 Voor het vierde en vijfde leerjaar

- *De geheime tuin* – Frances H. Burnett, Christoffor, 2010.
- *Het duistere geheim van Frederick K. Bower* – Anthony Horowitz, Clavis, 2008.
- *Het geheim van de keel van de nachtegaal* – Peter Verhelst & Carll Cneut (ill.), De Eenhoorn, 2008.
- *Het verhaal van de olifant en de goochelaar of Hoe Peter zijn zusje terugvond* – Kate DiCamillo & Tanaka Yoko (ill.), Querido, 2009.
- *Operatie Bernie Buiten* – Hilde Vandermeeren & Lotte Leyssens (ill.), Davidsfonds/Infodok, 2009.
- *Rico, Oscar en de spookschaduwen* – Andreas Steinhöfel & Peter Schössow (ill.), Davidsfonds/Infodok, 2010.

4.5 Voor het zesde leerjaar

- *Cryptodinges* – Siska Goeminne, Ingrid Verbauwhede & Nanne Meulendijks (ill.), Lannoo, 2008.
- *Dat spel van jou en mij* – Selma Noort, Leopold, 2009.
- *De verboden vraag* – Michael Morpurgo & Michael Rosen (ill.), Arena, 2008.
- *Hannu, hannu* – Geir Gulliksen, Lannoo, 2007.
- *Het reuzenradmysterie* – Siobhan Dowd, Van Goor, 2010.
- *Project M.* – Milan Hofmans, Clavis, 2008.

4.6 Voor kinderen die moeite hebben met lezen (9-12 jaar)

- *De schepping van de vlinders* – Gioconda Belli & Wolf Erlbruch (ill.), De Geus, 2009.
- *De verborgen kamer* – Bies van Ede & Camila Fialkowski (ill.), Zwijsen, 2009.
- *Herr Luna* – Annick Lesage & Pieter Gaudesaboos (ill.), Lannoo, 2010.
- *Juwelen van stras* – Carli Biessels & Martijn van der Linden (ill.), Lannoo, 2009.
- *Louize en de listige kat* – Chris Riddell, Manteau, 2009.
- *Schilders en spionnen* – Katharina Smeyers & Benjamin Leroy (ill.), Davidsfonds/Infodok, 2008.

5. Jeugdboekenweek.be

Op <http://www.jeugdboekenweek.be> vind je alle informatie over *Jeugdboekenweek*: een overzicht van en bestelmodule voor de materialen, boekentips, lestips, het beeldmate-

riaal en nog veel meer. In de aanloop van *Jeugdboekenweek* kan je een overzicht van alle *Jeugdboekenweek*-activiteiten in Vlaanderen raadplegen. Voor de kinderen zijn de spelletjes, boekentips, weetjes, interviews... op de site ondertussen een vaste waarde.

Ronde 7

Marlies Schouwstra & Annemarie Terhell
 Stichting Lezen Nederland
 Contact: mschouwstra@lezen.nl
aterhell@lezen.nl

Vorbij het vampiergevoos. Jongerenliteratuur in Nederland

Iedereen die wel eens een boekenwinkel binnenwandelt, weet het: literatuur voor jongeren is ‘booming bussiness’. Tieners die zich te groot voelen voor de kinderboekenkast, maar de volwassenenliteratuur een brug te ver vinden, kunnen terecht bij hun eigen genre: de ‘Young Adult Fiction’. In de Angelsaksische wereld is adolescentenliteratuur al decennialang een ingeburgerd begrip. Maar hoe staat het met de jongerenroman in Nederland en Vlaanderen?

In de Verenigde Staten hoeven tieners zich niet te schamen tussen de vrolijk gekleurde Dr. Seussboekjes van de kinderboekenafdeling. In vrijwel elke bibliotheek of boekhandel kunnen ze terecht in een speciaal voor hen ingerichte kast of afdeling, waar alles wat jongeren zou kunnen aanspreken aantrekkelijk wordt uitgesteld. Meer dan de helft van de Amerikaanse bibliotheken heeft zelfs een speciaal getrainde medewerker voor jongerenliteratuur. Amerikaanse schrijvers als John Green, Maureen Johnson, Francisco X. Stork, Suzanne Collins en Neal Shusterman blinken uit in taligheid, humor en ‘suspense’ en hebben het genre stevig op de kaart gezet. Ook in Groot-Brittannië richt een aantal uitstekende schrijvers zich – bewust of toevallig – op jongeren tussen grofweg 15 en 25 jaar. Kevin Brooks, Jenny Valentine, Nick Hornby en Meg Rosoff vertegenwoordigen een nieuwe generatie schrijvers die jongvolwassenen volledig serieus neemt. De markt is groeiende; fictie voor jongvolwassenen doet ertoe in Engeland. Van een redelijk lopende titel gaan er toch al gauw zo’n 250.000 exemplaren over de toonbank – een omzet waar Nederlandse uitgevers alleen maar van kunnen dromen. Ook in Australië heeft de jongerenroman stevig wortel geschoten. Elke Australische staat heeft een eigen literaire prijs voor jongeren en binnenkort komt er ook een overkoepelende nationale prijs. ‘Down under’ is gezegend met briljante schrijvers voor jongeren die ook internationaal zijn doorgebroken, zoals Markus Zusak, Melina Marchetta, Steven Herrick en Sonya Hartnett.